

Σχέδιο επιμορφωτικών μαθημάτων και σεμιναρίων για στελέχη πολιτιστικών δραστηριοτήτων

*Βασίλης Φιοραβάντες**

Το σκεπτικό αυτού του σχεδίου συνίσταται στη διαπίστωση ότι τα στελέχη που έχουν δείξει μέχρι τώρα μια δραστηριότητα στον πολιτιστικό χώρο στηρίζονται περισσότερο στην εμπειρία και στην καλή τους θέληση, παρά σε μια λιγότερο ή περισσότερο συστηματική εκπαίδευση και παιδεία. Το κράτος μέχρι τώρα, έχει αδιαφορήσει για την εκπλήρωση της υποχρέωσης εκπαίδευσης στον τομέα της κουλτούρας, ενώ οι ιδιωτικοί φορείς, όσοι απ' αυτούς έχουν ασχοληθεί με πολιτιστικές εκδηλώσεις, ενδιαφέρονται πρώτιστα για την άμεση αποκόμιση κερδών. Τα προβλήματα όμως της κουλτούρας είναι σύνθετα, ειδικότερα σήμερα που η κουλτούρα τείνει να οργανωθεί σε σύστημα (ή υποσύστημα) λίγο-πολύ αυτόνομο (με ό,τι συνεπάγεται, αρνητικό ή θετικό). Απαιτούν μια γνώση και παιδεία από τους φορείς που εμπλέκονται, μια δυνατότητα ανάλυσης και σύνθεσης, και κυρίως μια κριτική οπτική βασιζόμενη στην μεθοδολογική αρχή της ολότητας. Από την άλλη, είναι ανάγκη να ξεπεραστούν διάφορα ιδεολογήματα που κρατούν δέσμια τη σκέψη και την πράξη σε μισοκαθυστερημένες δομές. Δηλαδή απαιτείται μια σύγχρονη οπτική περί κουλτούρας.

Το παρόν σχέδιο απευθύνεται σε άτομα που έχουν ήδη μια εμπειρία από τον χώρο της πολιτιστικής πρακτικής. Η χρονική διάρκεια για την εκτέλεσή του μπορεί να ξεκινά από τρεις μήνες και με μερικές απαραίτητες συμπληρώσεις να επεκτείνεται μέχρι και σε δύο χρόνια. Σε κάθε περίπτωση, χρειάζεται να εκτελεστεί μ' έναν συστηματικό τρόπο, να παρακολουθήσει στην πορεία του και στο τέλος να υπάρχει μια εργασία 30-50 σελίδων από τους φοιτήσαντες, υπό την εποπτεία ενός διδάσκοντα.

Διδάσκοντες μπορεί να είναι καθηγητές ΑΕΙ, καλλιτέχνες και πολιτι-

* Ειδικός Επιστήμονας στο Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Αιγαίου (Ρόδος).

στικά στελέχη. Κατά τη γνώμη μας, τέτοια προγράμματα πρέπει ν' αναλάβουν να οργανώσουν διάφορα ΑΕΙ, προσθέτοντας το καθένα την ιδιαιτερότητά του ή προσδίδοντας προσανατολισμούς που θα είναι σε θέση να φέρουν σε πέρας, ώστε να υπάρξει η απαιτούμενη πολυμορφία στην επιβαλλόμενη διαδικασία πολιτιστικής αναβάθμισης.

Το πρόγραμμα των μαθημάτων και των σεμιναρίων δίδεται εδώ με την μορφή ομάδων (7 συνολικά), αλλά είναι δυνατόν να γίνουν διαφοροποιήσεις και αλλαγές προς διάφορες κατευθύνσεις ή προσαρμογές.

Το επιθυμητό είναι να παρακολουθηθούν όλες οι ομάδες σ' ένα ικανοποιητικό βαθμό, οι οποίες το καλύτερο είναι να χωριστούν σε δύο μεγάλες ενότητες (π.χ. πρώτη ενότητα: Α', Β', Γ', δεύτερη ενότητα Δ,Ε,ΣΤ,Ζ ομάδες) και ν' αντιστοιχούν σε δύο έτη σπουδών. Στο τέλος των σπουδών θα πρέπει να παρέχεται πιστοποιητικό.

Ομάδα Α'

1. Στοιχεία ιστορία πολιτισμού.
2. Ιστορία τέχνης.
3. Στοιχεία Κοινωνιολογίας.
4. Λαϊκός πολιτισμός.
6. Εισαγωγή στην αισθητική.

Ομάδα Β'

1. Κοινωνιολογία της ανάπτυξης.
2. Προβλήματα κοινωνικής ανθρωπολογίας.
3. Κοινωνιολογία της τέχνης και της κουλτούρας.
4. Τέχνη και τεχνολογία.
5. Διαπολιτιστική επικοινωνία.
6. Λαϊκή τέχνη και παράδοση.

Ομάδα Γ'

1. Στοιχεία ιστορίας αρχιτεκτονικής.
2. Στοιχεία ιστορίας μουσικής.
3. Στοιχεία ιστορίας λογοτεχνίας.
4. Πολιτισμική γεωγραφία.

Ομάδα Δ'

1. Εισαγωγή στη σύγχρονη φιλοσοφική προβληματική.
2. Η σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία (πλαστικές τέχνες).
3. Σύγχρονα (ή νέα) κοινωνικά προβλήματα και δεδομένα. Κουλτούρα και ιδεολογία.
4. Ενιαίος ευρωπαϊκός κοινωνικός χώρος – ενιαίος ευρωπαϊκός πολιτιστικός χώρος.

5. Εισαγωγή στη θεωρία της βιομηχανίας της κουλτούρας. Βιομηχανική τέχνη και κουλτούρα. Η έννοια της καλλιτεχνικής και πολιτισμικής αυτονομίας.

6. Η σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία στη λογοτεχνία, στο θέατρο, στον κινηματογράφο, στην ποίηση, στην αρχιτεκτονική, στη μουσική κ.λπ.

7. Στοιχεία θεωρίας και κριτικής τέχνης.

Ομάδα Ε΄

1. Πολιτιστικά προβλήματα του σύγχρονου κόσμου (Ευρώπη, Αμερική, Βαλκάνια κ.λπ.).

2. Η ιστορική πολιτιστική ταυτότητα της Ελλάδας. Ελλάδα-Βαλκάνια-Μεσόγειος-Ευρώπη. Προοπτικές.

3. Τέχνη-Κουλτούρα και τοπικοί, περιφερειακοί, κοινωνικοί κ.λπ. φορείς. Διαπεριφερειακή πολιτιστική συνεργασία και επικοινωνία. Η Ευρώπη των περιοχών.

4. Νέες τεχνολογίες-ΜΜΕ, Τέχνη και Κουλτούρα.

Ομάδα ΣΤ΄

1. Στοιχεία θεωρίας αποφάσεων.

2. Οργάνωση μουσείων.

3. Οργάνωση εκθέσεων.

4. Μέθοδοι κοστολόγησης και σύγχρονες μορφές χρηματοδότησης πολιτιστικών έργων και εκδηλώσεων.

5. Στοιχεία πληροφορικής.

6. Ίδιωτικοί και δημόσιοι πολιτιστικοί και καλλιτεχνικοί φορείς.

Ομάδα Ζ΄

1. Θεωρία πολιτιστικής πολιτικής.

2. Σύλληψη, οργάνωση και υποστήριξη πολιτιστικών εκδηλώσεων.

3. Προγραμματισμός πολιτιστικών εκδηλώσεων, εκθέσεων, φεστιβάλ, κ.λπ.

4. Πολιτιστικές ανταλλαγές.

